

Arbetsmarknadsminister
Sven Otto Littorin
Arbetsmarknadsdepartementet
Jakobsgatan 26
103 33 Stockholm

Jobb- och utvecklingsgaranti för långvarigt arbetslösa

Redan den första juli i år ska regeringens jobb- och utvecklingsgaranti för långvarigt arbetslösa träda i kraft. Den ska ersätta nuvarande aktivitetsgaranti som idag gäller för dem som varit arbetslösa en längre tid.

Regeringens planerade garanti kommer att ha stor betydelse för de medlemmar i LO-förbunden som varit arbetslösa länge. Många medlemmar har hög arbetslöshetsrisk och löper stor risk att bli långvarigt arbetslösa. De är en stor del av målgruppen för den nya garantin.

Med de kraftfulla nedskärningarna i de arbetsmarknadspolitiska programmen som kommer att genomföras under början av 2007, från cirka 150 000 platser i månaden i slutet av 2006 till 90 000 platser i månaden, är risken överhängande att arbetslösa inte får tidiga insatser av kvalitet. Detta kan i sig innebära en stor påfrestning på den nya garantin när den införs.

Grundläggande krav på en garanti

Vissa grundkrav måste enligt LOs syn vara uppfyllda i en jobb- och utvecklingsgaranti för arbetslösa.

- LO vill ha en garanti om aktiv arbetsmarknadspolitik och försörjning i form av aktivitetsstöd för alla som riskerar att utförsäkras från arbetslöshetsförsäkringen, eller har varit arbetslösa och inskrivna på Arbetsförmedlingen i 14 månader.
- Garantin ska vara en individuell rättighet oavsett försörjningsansvar.
- LO anser att det aktivitetsstöd som personer i garantin får ska motsvara 80 procent av deras tidigare inkomst.
- LO anser att föräldrar med barn under 18 år ska komma in i garantin på samma tidpunkt som andra arbetslösa.
- LO anser att denna garanti måste tillföras resurser så att hög kvalitet kan säkerställas i de aktiva insatser som ska göras.

Regeringen kommer att föreslå riksdagen att ersättningen i garantin enbart blir en aktivitetsersättning på 65 procent av tidigare inkomst. Det är ett hårt slag mot de arbetslösa.

Målgruppsanalys saknas

Arbetsmarknadsdepartementet har ännu inte redovisat en analys av målgruppen för jobb- och utvecklingsgarantin. Arbetsmarknadsministern har dock vid ett seminarium på LO i januari låtit förstå

att det kommer att bli fler än i dagens aktivitetsgaranti. Det betyder att det kommer att bli fler än cirka 38 000 personer.

LO anser att det krävs en välgrundad uppfattning om målgruppen för en bra utformning av innehållet i en jobb- och utvecklingsgaranti. Därför är det beklagligt att en sådan inte redovisats av Arbetsmarknadsdepartementet redan i samband med den remiss om garantin som sändes ut i december.

Mycket stor målgrupp

Den nya jobb- och utvecklingsgarantin berör en helt central del av den aktiva arbetsmarknadspolitiken, nämligen hur man ska få de som står långt från arbetsmarknaden att komma tillbaka. Att en garanti utformas utan att Arbetsmarknadsdepartementet ens redovisar en uppfattning om en totalsumma över målgruppen, samt hur stora resurser som ungefärligen kommer att krävas, är anmärkningsvärt. Det är en arbetsmetod utan tillräcklig respekt för alla arbetslösa.

LO har därför gått vidare för att analysera målgruppen och dess behov, utifrån specialbeställd statistik från AMS och IAF. Vår kartläggning utifrån siffror från oktober 2006 visar att cirka 56 000 personer av de

269 000 personer som var öppet arbetslösa eller i något program med aktivitetsstöd, skulle behöva plats i jobb- och utvecklingsgarantin.

Denna garanti skulle därmed behöva omfatta 21 procent av samtliga som i dag är inskrivna på Arbetsförmedlingen i dessa två kategorier.

En del av deltagarna i dagens aktivitetsgaranti har anställningsstöd och därför är de inte inräknade i den 56 000 ovan, fast de också är i behov av en garanti. T ex hade 8500 personer särskilt anställningsstöd i oktober 2006, vilket enbart ges till personer i aktivitetsgarantin. Utöver dem som är helt arbetslösa fanns i oktober förra året också dryga 11 000 personer som hade deltids- eller timanställning, eller tillfälligt arbete, och som skulle behöva plats i jobb- och utvecklingsgarantin.

Vår försiktiga bedömning är därför att minst 75 000 personer kommer att behöva omfattas av jobb- och utvecklingsgarantin.

Eftersom LO anser att jobb- och utvecklingsgarantin ska vara en rättighet för individen så bör den minst dimensioneras efter denna storleksordning. Det bör också avsättas tillräckliga resurser till utvecklingsdelen i garantin, t ex för arbetsmarknadsutbildningar och andra insatser av god kvalitet. De resurserna bör vara motsvarande cirka 10 000 kronor per person och månad i garantin.

Vår bedömning är därför att en trovärdig garanti med hög kvalitet och som är en rättighet för individen kommer att kosta i storleksordningen 22 miljarder kronor per år. Då är aktivitetsstöd samt kostnader för förmedling av jobb, liksom kostnader för arbetsmarknadspolitiska program inkluderade. Vi antar att regeringen kommer att redovisa att dessa resurser finns i god tid före vår budgeten.

Jag förutsätter att Arbetsmarknadsdepartementet skyndsamt redovisar en noggrann analys av målgruppen och dess behov. Den brådska som alliansregeringen har i beredningen av de omfattande förslagen i arbetsmarknadspolitiken är orimlig. Reformerna påverkar, som vi till exempel visat här, många människors direkta försörjning och framtida möjligheter i arbetslivet. Utan en god konsekvensanalys och tillräckliga resurser till aktiva program riskerar jobb- och utvecklingsgarantin innebära krav utan stöd. Det är helt oacceptabelt.

Med hälsning

LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE

Wanja Lundby-Wedin